

Een groen pronkjuweel: Meer Bomen Nu

In 2022 stelde de gemeente Westerkwartier zich ten doel om in vier jaar tijd voor iedere inwoner een boom te (ver)planten. Aangezien dit doel na drie jaar bij een inwoneraantal van ruim 64.000 in het najaar van 2025 pas voor de helft bereikt was, werd aan Meer Bomen Nu gevraagd om deze winter de handen uit de mouwen te steken in het Westerkwartier om dit doel te bereiken.

T Ria Prins-Snoek **F** Fred Reiffers

Meer Bomen Nu

De Meer Bomen Nu methode is ontwikkeld door de Stichting MEERGroen en ecooloog Franke van der Laan. In 2020 werd samen met Urgenda en Caring Farmers de landelijke campagne 'Meer Bomen Nu' ontwikkeld, gebaseerd op het eenvoudige principe van het oogsten van zaailingen van bomen en struiken en het vervolgens weer gratis uitdelen van deze stekken aan mensen, gemeenten, organisaties en bedrijven die ze willen planten.

Marga Witteman, projectleider Meer Bomen Nu bij Urgenda: 'Inmiddels is Meer Bomen nu uitgegroeid tot een burgerbeweging. In alle provincies zijn kartrekkers samen met veel vrijwilligers actief en elke twee weken hebben we overleg met de kartrekkers. Deze organiseren en coördineren diverse activiteiten. Zo geven ze voorlichting bij gemeenten, scholen en verenigingen, werven vrijwilligers, onderhouden contacten met partners in groen en natuur, en initiëren oogst- en uitdeeldagen. De afgelopen jaren hebben zo'n 33.000 vrijwilligers meegewerkt.

De meeste kartrekkers werken als zzp'er nadat ze eerder als vrijwilliger al meewerkten. O.a. gemeenten betalen mee aan de kosten. Met de kartrekkers proberen we een circulair groen-netwerk te ontwikkelen.

Als we via lokale of regionale groepen goede ideeën aangereikt krijgen, zoals bijvoorbeeld projecten voor scholen met een oogsthandel- ding voor kinderen, dan delen we deze weer met andere regio's.

In Groningen zijn we sinds drie jaar werkzaam. Het begon in het Stadspark Groningen waar we nog steeds werken, en breidde zich uit naar andere regio's. Met de provincie zijn we in overleg over verdere samenwerking en ondersteuning.' Sinds de start in 2020 zijn er al meer dan 2,5 miljoen jonge boompjes en struiken verplant. Uit onderzoek is gebleken, dat ongeveer 70-80% van deze aanplant overleeft en daarmee levert Meer Bomen Nu een hoopvolle bijdrage aan vergroening van Nederland.

Oogsten, bomenhubs en bomenplanner

Een boom maakt jaarlijks honderden zaailingen aan en de meeste overleven het niet, omdat ze groeien op plekken waar ze niet groot kunnen worden door te weinig licht of doordat er gemaaid wordt. Meer Bomen Nu organiseert 'oogstdagen' in natuur- en groengebieden waarop vrijwilligers deze zaailingen oogsten. Vervolgens worden deze verzameld en weer uitgedeeld. Of tijdelijk ingekuild in zogenaamde 'bomenhubs' tot ze uitgedeeld kunnen worden. Bomenhubs kunnen gemaakt worden op een boerenerf, een groentetuin (waar in de winter rust heerst), een volkstuin, weiland, voedselbos, natuurgebied enz. Meer Bomen Nu organiseert 'uitdeeldagen' waarbij geïnteresseerden boompjes gratis kunnen ophalen.

Op de website is een 'bomenplanner' beschikbaar die helpt bepalen welke soorten bomen en struiken het best bij een plantlocatie passen. De bomenplanner helpt geïnteresseerden ook om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

Zaailingen zijn geschikt als ze een lengte hebben tussen ongeveer 50 en 150 cm. Ze worden in een grote diversiteit van meer dan 100 soorten geoogst en verplant. Uitgangspunt is verplanting van met name inheemse soorten. Uitheemse soorten worden niet uitgesloten zolang ze niet invasief zijn. Ook deze soorten kunnen bijdragen aan het vergroten van biodiversiteit. Echter, bij het oogsten van woekerende invasieve soorten zoals de Amerikaanse vogelkers, worden deze verwijderd zodat er weer ruimte ontstaat voor inheemse soorten.

Stichting MEERGroen is een vrijwilligersorganisatie die zich sinds 2014 inzet voor meer biodiversiteit en natuur door projecten als de aanleg van bloemenweiden, boomgaarden en gemeenschapstuinen.

Urgenda staat voor Urgente Agenda, opgericht in 2007, en streeft naar een circulaire economie die draait op duurzame energie en groene grondstoffen en naar natuur-inclusieve kringlooplandbouw.

Caring Farmers, opgericht in 2020, is een belangenbehartiger voor boeren die overstappen op natuur-inclusieve kringlooplandbouw gericht op een duurzaam voedselsysteem.

Het verplanten van jonge boompjes is klimaatwinst. Het gratis plantgoed heeft geen grondstoffen gebruikt om groot te worden, integendeel dit heeft juist al een paar jaar CO2 opgeslagen. Het verplanten is goedkoop want zaailingen groeien overal, en het bevordert de biodiversiteit. Naast Staatsbosbeheer is Meer Bomen Nu inmiddels de grootste boomaanplantorganisatie in Nederland.

Het Hogeland

De afgelopen jaren is er in meerdere regio's in de provincie Groningen gewerkt met de Meer Bomen Nu methode. Verscheidene gemeenten werken actief mee aan deze goedkope manier van vergroening, o.a. door het formuleren van groene doelen en door financiële bijdragen.

Daarmee is bijvoorbeeld Marieke Visser sinds augustus 2024 als zzp-er via Urgenda werkzaam op het Hogeland. Ze werkt aan de doelen die de gemeente met Meer Bomen Nu opgesteld heeft. Sindsdien werd het aantal locaties en oogst-, uitdeel- en plantdagen op het Hogeland flink uitgebreid. Ook werd er met hulp van de gemeente een bomenhub aangelegd in Breede bij Warffum. Daar is 14 kuub zand gestort op de parkeerplaats van een zwembad/camping waar zaailingen worden ingekuuld tot uitdeling. Aan het einde van het plantseizoen als de boompjes uitgedeeld zijn, wordt de hub door medewerkers van de gemeente weer opgeruimd.

Geoogst wordt er op het Hogeland o.a. bij de Menkemaborg in Uithuizen, Verhildersum in Leens, eendenkooi Nieuw Onrust in Hornhuizen, Domies Toen in Pieterburen, rondom kerken, in lokale dorpsbossen en particuliere tuinen. Waar mogelijk is samenwerking met natuurwerkgroepen, Stichting Groninger Kerken, voedselbos Sebearelân in Middelstum en scholen in Kloosterburen, Uithuizen en Winsum. Ook wordt het gesprek gezocht met bedrijven en bijvoorbeeld de Eemshaven om mogelijkheden te onderzoeken.

In de winter van 2024-25 werden er op het Hogeland 4828 zaailingen verplant en ook in deze winter 2025-26 zijn veel vrijwilligers met Visser aan het werk. Visser: 'Het is voor mij erg belangrijk om met vrijwilligers, groenbeheer en andere partners bij te kunnen dragen aan het verder vergroenen van deze mooie noordelijke gemeente.'

Het Westerkwartier

Deze winter wordt er ook hard gewerkt in het Westerkwartier, waarbij Erik Komen eerst als vrijwilliger en nu als oogstbegeleider werkzaam is. Hij organiseert oogst- en uitdeeldagen, houdt bij welke soorten en aantallen bomen en struiken er worden geoogst, onderhoudt contacten met partners zoals terreinbeheerders en zorgt ook voor de voorzieningen die bij evenementen nodig zijn zoals gereedschap, eten en drinken.

Komen: 'Ik vind het belangrijk dat vrijwilligers een plezierige dag ervaren. Juist in de winterperiode zijn de oogstdagen waardevol: samen buiten actief zijn, nieuwe mensen en gebieden leren kennen en jonge bomen en struiken een tweede groeikans geven. Dat maakt het werk niet alleen leuk maar ook zinvol. Mijn oproep is dan ook om in deze periode naar buiten te gaan. Iedereen kan bijdragen. Of dat nu met een schep is of door te helpen met sorteren, tellen en ondersteunende werkzaamheden. Zo werken we samen aan een groenere leefomgeving.'

Dit wordt onderstreept door vrijwilligster Anne: 'Ik vind het heel mooi om te helpen om zaailingen die anders verloren gaan, een tweede kans te geven. En om met elkaar te leren over bomen. Bij het uitdelen geef ik de mensen mee, dat ze bij het planten vooral ook even met de jonge boompjes moeten praten en geduld moeten hebben tot ze gaan uitgroeien. Het is erg leuk om met gelijk gestemde mensen te werken. Soms helpen we ook bij het aanplanten bijvoorbeeld als mensen veel boompjes komen ophalen voor het aanleggen van een houtwal.'

In het Westerkwartier wordt de el de meest verplant, daarna de berk, esdoorn, wilg, bes, eik, brem, beuk, lijsterbes, meidoorn, vlier, hazelaar, esdoorn, liguster, roos, kardinaalsmuts, Noorse esdoorn en framboos. Ook rode kornoelje is -vooral rond de kerstdagen- populair.

Het seizoen van oogsten en verplanten loopt van begin november tot eind maart, omdat bomen in deze periode in rust zijn. In deze periode is er in het Westerkwartier een dertigtal activiteiten gepland, waarbij samengewerkt wordt met diverse regionale organisaties zoals het Groninger Landschap. Ook worden projecten gestart: deze winter met de Tuinclub Zuidhorn en omstreken inclusief een uitdeling op de Winterfair in Zuidhorn. En met organisa-

tie Petje Af voor een oogstdag met een basisschool in Leek. Verder zijn veel vrijwilligers op de been gekomen voor het oogsten. Honderden berken werden geoogst op het Heideterrein Coendersborg in Nuis. Karakteristieke wilgen in Marum werden geknot door enthousiaste inwoners die ook wilgentakken konden meenemen.

In natuurgebied de Lettelberterpetten werden er samen met het Groninger Landschap zaailingen geoogst bij petgaten om het gebied open te houden. In de Kuzemer eendenkooi in Niekerk werd geoogst mede als onderhoud van de kooiplaats en omgeving en daarom hielpen vrijwilligers van de kooi ook mee. Het Arboretum d'Oertoch in Niebert is een interessante en leerzame oogstlocatie vanwege de vele verschillende soorten bomen. In Zuidhorn wordt geoogst in het Johan Smitpark en in de groenstrook bij Fonteinkruid, in Doezum in het Doezumerbos, in Kommerzijl in park De Noorderriet en in Grijskerk bij het Sportpark. Bij de hub in Boerakker wordt weer veel uitgedeeld evenals al in de winter van 2024-25 (toen wel zesduizend zaailingen). In Zevenhuizen wordt geplant in het Harense Bos en uitgedeeld bij de hub.

Erkenning

Naast een groeiende bekendheid in Groningen en de rest van Nederland heeft Meer Bomen Nu in september 2025 erkenning gekregen middels de eerste plaats in de categorie Natuur van de 'Duurzame 100' van landelijk dagblad Trouw. Daarbij werd niet alleen de inzet voor natuur en biodiversiteit geprezen, maar ook de sociale impact van de vrijwilligersorganisatie. Het werk van MBN in Groningen kan met recht een groen pronkjuweel genoemd worden. Inmiddels heeft dit succesvolle initiatief ook navolging over de grenzen gekregen. Sinds 2022 in Duitsland met Mehr Bäume Jetzt, sinds 2023 in Engeland, Ierland en Schotland met More Trees Now, en sinds 2024 ook in Frankrijk met Vite Plus d'Arbres.

B

**MEER
BOMEN
NU**

Word bomenredder!
Neem contact op via
info@meerbomen.nu
of bel 06 1390 4916
www.meerbomen.nu

